

Juristen 1983, side 301-304

Bilag 2

Tilstrækkelig oplysning af lokalnævnsager

Af advokat Henrik Steen Andersen

Der blev i 1973 oprettet lokalnævn i samtlige landets politikredse. De fik blandt andet til opgave at træffe bestemmelse om *undersøgelser* af klager over politipersonalets adfærd under udførelsen af tjenesten.¹⁾ Baggrunden var, at det i den offentlige debat var blevet stærkt kritiseret, at *politiet selv* foretog sådanne undersøgelser. Nævnene blev sammensat af politimesteren, 2 repræsentanter for politipersonalet samt (mindst) 4 borgmestre eller kommunalbestyrelsesmedlemmer.

I en artikel i Juristen 1980, side 78 ff gjorde landsretssagfører Jan Schultz-Lorentzen gældende, at lokalnævnene havde udviklet sig til institutioner, som *forhindrede*, at der blev foretaget undersøgelser af klager over politiet. Han henviste til en undersøgelse for perioden 1. oktober 1973-1977, hvoraf det fremgik, at lokalnævnene ud af 1.163 færdigbehandlede klagesager havde afvist at iværksætte nogen undersøgelse i 1.080 sager.

Skønt justitsministeriet fandt, at nyordningen havde fungeret så tilfredsstillende, at der ikke var grundlag for at foreslå dybtgående ændringer af de gældende regler, fremsatte man, presset af den offentlige debat, i 1981 et lovforslag, hvorefter afgørelser om undersøgelser i klagesager skulle træffes alene af de folkevalgte medlemmer af lokalnævnet - uden politirepræsentanternes deltagelse i eventuelle afstemninger. Under udvalgsbehandlingen kom justitsministeren på den tanke, at lokalnævnene i stedet kunne suppleres med et medlem, udpeget af advokatrådet blandt de beskikkede forsvarere i vedkommende politikreds. Man kunne så bibeholde politirepræsentanternes stemmeret.

Med forbehold om at vende tilbage til spørgsmålet om lokalnævnenes sammensætning tilsluttede advokatrådet sig det fremsatte ændringsforslag, som herefter blev vedtaget som lov nr. 270 af 10. juni 1981, der trådte i kraft den 1. august 1981. Siden da har

advokater deltaget i lokalnævnenes behandling af klagesager, og det er derfor naturligt at stille spørgsmålet, om lokalnævnene med deres nuværende sammensætning fungerer tilfredsstillende, herunder om advokaternes medvirken har ført til, at der iværksættes undersøgelser i væsentlig flere tilfælde end før. Svaret er efter min bedømmelse klart nej.

Der er grund til at understrege, at nævnenes kompetence er begrænset til klager over politiets *adfærd*, medens klager over materielle forhold (f.eks. indsigelse mod, at en ransagning overhovedet er foretaget) falder uden for nævnenes område. Hertil må føjes, at klager, der giver grundlag for bestyret mistanke om, at en polititjenestemand har begået et strafbart forhold, vil blive undersøgt af politiet selv i strafferetsplejens former. Lokalnævnene har som nævnt kun til opgave at påse, at sagerne oplyses, hvorimod de ikke har nogen som helst kompetence til at udtale sig om, hvorvidt den adfærd, der klages over, giver anledning til kritik eller ikke. Denne afgørelse tilkommer det alene politimesteren (politidirektøren) at træffe.

Af politiets årsberetning for 1981, side 118 fremgår det, at der i 1981 over hele landet blev journaliseret 268 lokalnævnsager. Inden for det samme år *behandlede* lokalnævnene 203 sager med følgende resultat:

Sager, der blev fundet tilstrækkeligt oplyst	157
Undersøgelse iværksat ved statsadvokat	8
Undersøgelse ved retten	2
Overgået til straffesagsbehandling	0
Tilbagekaldte sager	36
	<hr/>
	203

Tallene viser, at Schultz-Lorentzen har ret i, at der (forstat) kun i meget begrænset om-